

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра Ботаніки, дендрології та лісової селекції

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет захисту рослин,
біотехнологій та екології
Протокол № 9 від 21 травня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ**
Біологія I (ботаніка)

Галузь знань E Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність E2 Екологія
Освітня програма Екологія
ННІ Лісового і садово-паркового господарства
Розробники: Андрій ЧУРІЛОВ, доценти кафедри, к. б. н., доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026

Мета практики

Навчальна практика з ботаніки є обов'язковим видом навчальних занять після завершення лекційного та лабораторного курсів дисципліни. Основна її мета – закріпити знання, які одержали студенти під час практичних занять і теоретичного курсу, а також ознайомити їх із багатством рослинного покриву України, різними типами рослинності, їхнім видовим складом та особливостями.

Обсяг і організація роботи

Відповідно до навчального плану для виконання програми літньої практики з ботаніки відводиться 36 академічних годин. Практика триває шість календарних днів.

Методика проведення практики

Роботи, які виконуються студентами в процесі літньої навчальної практики, поділяються на польові та камеральні. До польових робіт належать: відбір зразків до гербарію, збір фотоматеріалів щодо фіторізноманіття, інвентаризація окремих ділянок насаджень на території НУБіП України. До камеральних робіт належать: визначення та оформлення гербарію, складання списку рослин-індикаторів екологічних умов, а також захист і здача гербарію.

Зміст практики

Збір та оформлення гербарію рослин-індикаторів екологічних умов.

Вивчення рослинного світу природних зон України.

Вивчення видового різноманіття насінних та вищих спорових рослин.

Інвентаризація рослинного покриву шляхом проведення геоботанічних описів.

Об'єкти практики

Об'єктами практики є рослини-індикатори лісорослинних умов у насадженнях Ботанічного саду НУБіП України та прилеглої території, а також у НПП «Голосіївський» і ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція».

Обладнання та інструменти

Гербарні папки та преси, фотоапарати.

Форма контролю

Залік.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
проходження навчальної практики з ботаніки

Терміни практики	Зміст	Кількість годин
День 1 (15.06.2026)	Знайомство зі структурою культурфітоценозів газонних покриттів, лучних і прибережно-водних рослинних угруповань, прийоми та особливості їхніх геоботанічних досліджень. Оформлення результатів.	5
День 2 (16.06.2026)	Особливості виявлення та оцінки фіторізноманіття територій, на прикладі угруповань прибережно-водної рослинності (НПП «Голосіївський – Парк імені Максима Рильського).	5
День 3 (17.06.2026)	Рослини та навколишнє середовище: дослідження флористичного різноманіття широколистяних лісів. Особливості опису рослинності грабово-дубових лісів, поширених на урочищі «Голосіївський ліс». Антропічний вплив на угруповання широколистяних лісів та його ознаки.	5
День 4 (18.06.2026)	Методика відбору зразків рослинного матеріалу: особливості відбору та визначення мохоподібних, лишайників і судинних рослин. Їхнє препарування та подальше зберігання.	5
День 5 (19.06.2026)	Оброблення даних, отриманих у польових умовах. Особливості сортування та зберігання даних про біорізноманіття. Оформлення звітів з практики і здача заліку	5
Всього		25